

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 543/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen pakotteiden asettamisesta Israelille sekä Palestiinan valtion tunnustamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Saramon /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 543/2020 vp:

Aikooko Suomi nyt ottaa käyttöön vuoropuhelua vaikuttavampia keinoja, kuten asekaupan lopettamista, ja vaatia EU:ta asettamaan Israelille pakotteita, kuten taloussaartoa ja aikooko Suomi tunnustaa Palestiinan valtion ja millä aikataululla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen kanta Israelin ja Palestiinan välisen konfliktin ratkaisuun on muuttumaton. Tavoitteenamme on osapuolten välisten neuvotteluiden avulla saavutettava kahden valtion ratkaisu. Suomi toimii tiiviisti osana Euroopan unionia ja laajemman kansainvälisen yhteisön kanssa haakeeseen oikeudenmukaista, kestäväää sekä kansainvälisen oikeuden mukaista rauhaa Lähi-itään.

EU:n yhteisesti hyväksytyt kannat koskien Lähi-idän rauhanprosessia on todettu muun muassa Neuvoston päätelmissä 18.1.2016 ja 20.6.2016. Euroopan unionin ulkoministerit ovat keskustelleet Lähi-idän rauhanprosessista viimeksi ulkoasiainneuvoston kokouksessa 15.6.2020 yhdessä Yhdysvaltain ulkoministeri Pompeo'n kanssa ja sitä ennen 15.5.2020 epävirallisessa videokokouksessa. Unionin ulkosuhteiden korkea edustaja Borrellin 18.6. antamassa lausunnossa ilmaistaan huoli Israelin annektointiaikeista ja todetaan yksipuolisten annektointien olevan kansainvälisen oikeuden vastaisia. Kuten vastauksessani kansanedustaja Honkasalon kirjalliseen kysymykseen (KKV 397/2020 vp) totesin, muilla valtioilla on velvollisuus olla tunnustamatta liittämistä tai sen seurauksia lailliseksi, ja näin ollen Suomi ei voisi hyväksyä Israelin suorittamaa annektointia Länsirannalla. Siirtokuntatoiminta on tuomittu viimeksi erillisellä kansallisella lausunnolla 22.11.2019.

Suomen ensisijaisena tavoitteena on myötävaikuttaa siihen, ettei annektointeja toteuteta. Mikäli Israel yksipuolisella ilmoituksellaan liittäisi osia Länsirannasta itseensä, rikkoisi se YK:n peruskirjaan kirjattuja perustavanlaatuisia kansainvälisen oikeuden normeja sekä kansainvälistä humanitaarista oikeutta. Jos Israel etenee yksipuolisiin annektointeihin, Suomi päättää reaktioistaan yhdessä viiteryhmämme maiden kanssa, erityisesti osana EU:ta. Asia on ollut esillä käytännössä

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 543/2020 vp

kaikissa keskusteluissa, joita on käyty viime kuukausina alueen maiden ja viiteryhmämme maiden kanssa.

Valtion tunnustaminen on kansallinen päätös, ja Suomessa asiasta päättäisi tasavallan presidentti valtioneuvoston yleisistunnon esityksestä. Tunnustaminen on kannustin, jonka voi käyttää vain kerran. Pitää paikkansa, että 138 valtiota on tunnustanut Palestiinan. Euroopan unionin 27:stä maasta Palestiinan on tunnustanut yhdeksän maata (Bulgaria, Kypros, Malta, Puola, Romania, Ruotsi, Tšekki, Slovakia, Unkari), joista kuusi Neuvostoliiton mukana osana kylmän sodan aikaista etupiirijakoa. Suomen näkemys on, että paras ajankohta Palestiinan valtion tunnustamiselle olisi hetki, jolloin yhtenäinen Palestiina olisi Israelin kanssa neuvotellen saanut sovittua kahden valtion muodostamisen ehdot. Tämä edellyttää aktiivista keskusteluyhteyteen pyrkimistä kummaltakin osapuolelta. Palestiinalaisalueella on pidetty vaalit viimeksi vuonna 2006. Niiden järjestäminen olisi erittäin tärkeää.

Suomi on tukenut Palestiinan valtioperspektiiviä äänestämällä 2012 YK:ssa päätöslauselman puolesta, jolla Palestiinalle annettiin YK:ssa tarkkailijavaltion asema. Suomi tukee Palestiinaa kehitysyhteistyön kautta valtiollisten instituutioiden kapasiteetin vahvistamisessa ja ylläpitämisessä, erityisesti koulutussektorilla. Palestiinalaishallinnon kansalaisilleen tarjoamien palvelujen laatu puolestaan vahvistaa sen legitimitettä. Tänä vuonna Suomen tuki on 7 miljoonaa euroa.

Helsingissä 21.7.2020

Ulkoministeri Pekka Haavisto